

twee werelden

Over vijf jaar

Ivan Wolffers is arts, wetenschapper en schrijver. Zijn ziekte, prostaatkanker, heeft zijn werk- en levenslust niet getemperd, wel zijn inzicht vergroot in de relatie tussen arts en patiënt: een wereld van verschil.

beeld: De Beeldredactie,
Erik van 't Woud

Naar aanleiding van de wekelijkse column op mijn website, waarin ik familie, vrienden en geïnteresseerden op de hoogte houd van de lotgevallen van een man met prostaatkanker, ontving ik een mail van iemand met hetzelfde probleem. Dat kwam omdat ik iets geschreven had over een artikel in de Engelse media dat de ontwikkelingen van het vaccin ter behandeling van prostaatkanker, Provenge, in kaart bracht. Laaiend enthousiast waren de deskundigen, die ervan overtuigd waren dat Provenge binnen vijf jaar op de markt zou zijn. Dat beloofde wat. Maar omdat ik mijn werkzame leven gewijd heb aan het volgen van dergelijke medische ontwikkelingen, ben ik behept met een zeker wantrouwen ten aanzien van beloftes. Er wordt ons zoveel beloofd. Vandaar dat ik het goede Nederlandse gezegde 'eerst zien, dan geloven' als leidraad hanteer. Dus ik besloot mijn column met de opmerking dat ik hoopte dat het deze keer echt waar zou zijn, want 'de tijd dringt'.

De man schreef me dat bij hem in 2006 prostaatkanker was vastgesteld. Op dat moment had hij al een PSA van 300. 'Ongeneeslijk', had zijn arts hem na nader onderzoek verteld. Maar gelukkig, in de Volkskrant had op 7 april 2007 een artikel gestaan over een medicijn dat eraan zat te komen en dat zeer effectief was. Hij stuurde me een pdf van het betreffende stuk in de krant mee. 'Immunologen

reageren enthousiast. Een doorbraak noemen ze de positieve stemverklaring afgelopen weekend van een Amerikaans expert-panel. Een eerste stap naar marktintroductie.'

Binnen vijf jaar zou volgens binnen- en buitenlandse

deskundigen het middel beschikbaar zijn. 'In de eerste plaats voor uitbehandelde patiënten met uitzaaiingen. Maar zo'n middel zal vervolgens bij grotere groepen patiënten worden ingezet, in een steeds eerder stadium van de ziekte.' Prostaatkanker aan banden gelegd?

Als je ongeneeslijke prostaatkanker hebt, weet je dat je ingebouwde klok begonnen is met aftikken op het moment dat de uroloog je op de hoogte heeft gebracht. Plaatselijke behandeling is niet meer zinvol. 'Wat jammer', zei de

uroloog tegen mij. 'Waarom ben je niet eerder gekomen?' Alsof het verdorie mijn eigen schuld was. Gelukkig zijn er medicijnen die het proces vertragen. Het zijn middelen die de kankeraan-jagende werking van testosteron beteugelen. Uit eigen ervaring weet ik dat je aanvankelijk reuzeblij bent als de PSA-uitslagen onmeetbaar klein worden. Daarna begint de bezorgdheid echter weer, als het bij elke controle wat is gestegen. In het begin een klein beetje. Elke drie maanden een paar procent erbij, maar nog niet dramatisch. Verschijnselen van kanker heb je nog steeds niet, maar wel ga je meer merken van de bijwerkingen, die niet alleen je lichaam veranderen, je stemming en vitaliteit beïnvloeden, maar ook het nodige betekenen voor je relatie. Misschien is dat laatste nog wel het ergste. Het PSA blijft steeds maar stijgen en het wachten is op het moment dat je gewel resistant geworden is tegen de medicijnen. En wat dan?

Nou, dan is het beloofde medicijn er. Heerlijk. De man die me schreef, was een beetje teleurgesteld, want het middel waarover in 2007 een halve pagina in de Volkskrant had gestaan, was nog altijd niet beschikbaar. 'De vijf jaar zijn bijna om, maar ik heb het idee dat er de laatste jaren weinig vooruitgang is geboekt', schrijft hij. De tijd dringt en van beloftes kun je – letterlijk – niet leven. Het meest cynische aspect van onze mailwisseling was wel dat we het allebei over hetzelfde medicijn hadden: Provenge. Hem was het in 2007 beloofd en mij in 2011.

Het laatste nieuws over het prostaatkankervaccin Provenge kunt u lezen op blz. 1947.

***Het medicijn dat hem
in 2007 was beloofd,
was er nog altijd niet***

/columns